

Ο ρόλος του μουσείου στη διαδικασία πρόσληψης μηνύματος από τους/τις επισκέπτες/τριες

1. Τι σημαίνει «πρόσληψη μηνύματος»;

Η **πρόσληψη** είναι η διαδικασία μέσω της οποίας ο/η επισκέπτης/τρια:

- αντιλαμβάνεται,
- ερμηνεύει,
- νοηματοδοτεί,
- εσωτερικεύει

το μήνυμα που μεταδίδει το μουσείο.

→ Το μήνυμα δεν μεταφέρεται παθητικά. Ο/η επισκέπτης/τρια συμμετέχει ενεργά στη δημιουργία του νοήματος.

2. Το μουσείο ως πομπός επικοινωνίας:

Σύμφωνα με το μοντέλο επικοινωνίας: Πομπός → Μήνυμα → Μέσο → Δέκτης → Αντίδραση

Το μουσείο λειτουργεί ως:

- Πομπός (παράγει αφήγηση).
- Επιμελητής περιεχομένου.
- Διαμορφωτής εμπειρίας.

Η επικοινωνία όμως δεν είναι μονόδρομη.

3. Από το «παραδοσιακό» στο «σύγχρονο» μουσείο:

▶ Παραδοσιακή προσέγγιση:

- Το μουσείο ως αυθεντία.
- Το μήνυμα θεωρείται αντικειμενικό.
- Ο/η επισκέπτης/τρια έχει παθητικό ρόλο.

▶ Σύγχρονη μουσειολογική αντίληψη:

Η σύγχρονη θεωρία (Νέα Μουσειολογία) υποστηρίζει ότι:

- Το νόημα συνδιαμορφώνεται.
- Υπάρχουν πολλαπλές αναγνώσεις.
- Ο/η επισκέπτης/τρια φέρει προσωπικό και κοινωνικό υπόβαθρο.

Σχετική θεωρητικός: Eilean Hooper-Greenhill.

4. Παράγοντες που επηρεάζουν την πρόσληψη:

Η κατανόηση ενός εκθέματος εξαρτάται από:

▶ Ατομικούς παράγοντες:

- Ηλικία.
- Μόρφωση.
- Πολιτισμικό υπόβαθρο.
- Προσωπικές εμπειρίες.

▶ Κοινωνικούς παράγοντες:

- Παρέα/ομάδα επίσκεψης.
- Κοινωνικές αντιλήψεις.
- Σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα.

▶ Χωρικούς & εκθεσιακούς παράγοντες:

- Φωτισμός.
- Διάταξη εκθεμάτων.
- Γλώσσα πινακίδων.

- Διαδραστικότητα.

5. Το μουσείο ως διαμορφωτής εμπειρίας:

Το μουσείο δεν παρουσιάζει απλώς αντικείμενα. Δημιουργεί:

- Αφήγηση.
- Συναισθηματικό κλίμα.
- Ιδεολογικό πλαίσιο.
- Πολιτισμική ταυτότητα.

Παράδειγμα: Στο Μουσείο της Ακρόπολης η παρουσίαση των Γλυπτών συνδέεται με ζητήματα πολιτιστικής κληρονομιάς και επαναπατρισμού.

6. Θεωρίες μάθησης και πρόσληψης:

Η διαδικασία πρόσληψης σχετίζεται με:

► **Εποικοδομητισμό (Constructivism):**

Ο/Η επισκέπτης/τρια:

- Χτίζει νέα γνώση πάνω σε προηγούμενη εμπειρία.
- Δεν δέχεται απλώς πληροφορίες.

► **Βιωματική μάθηση:**

- Η εμπειρία στον χώρο επηρεάζει τη μνήμη και τη συναισθηματική σύνδεση.

7. Ο ρόλος της μουσειοπαιδαγωγικής:

Το μουσείο ενισχύει την κατανόηση μέσω:

- Εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Ξεναγήσεων.
- Διαδραστικών δράσεων.
- Συμμετοχικών δραστηριοτήτων.

Στόχος: Η μετατροπή του επισκέπτη από παθητικό θεατή σε ενεργό συμμετέχοντα.

8. Προκλήσεις στη μετάδοση μηνύματος:

- Υπερφόρτωση πληροφορίας.
- Πολύπλοκη επιστημονική γλώσσα.
- Πολιτισμικές προκαταλήψεις.
- Ιδεολογικές επιλογές αφήγησης.

Το μουσείο πρέπει να επιδιώκει:

- ✓ Σαφήνεια.
- ✓ Συμπερίληψη.
- ✓ Πολυφωνία.
- ✓ Κριτική σκέψη.

Συμπέρασμα:

Ο ρόλος του μουσείου στη διαδικασία πρόσληψης μηνύματος είναι καθοριστικός. Δεν λειτουργεί απλώς ως χώρος έκθεσης, αλλά ως **χώρος επικοινωνίας, διαλόγου και κοινωνικής διαμόρφωσης νοήματος.**

Το μήνυμα δεν είναι στατικό· διαμορφώνεται μέσα από τη συνάντηση αντικειμένου, αφήγησης και επισκέπτη.